

umuyorum.

Gamze Türk Oğuz: 5. Ege Mimarlık Sergisi ve Ödülleri 2023 Üzerine Düşünceler

Mimarlar Odası İzmir Şubesi'nin 2010 yılında başlattığı "İzmir Mimarlık Sergisi ve Ödülleri" programını bu yıl "Ege Mimarlık Sergisi ve Ödülleri" adıyla Muğla ve Denizli şubelerinin katılımına da açmış olması çok değerli. Her ne kadar bu sene başvurular ağırlıklı olarak İzmir ve çevresinden gerçekleşmiş olsa da zamanla diğer şubelerin katkılarıyla, diğer illerden başvurular da artacaktır ve Türkiye'nin en prestijli sergi ve ödül programlarından olacaktır.

Bu yıl ödül programına 41 yapı, 17 proje, 13 tematik arayışlar olmak üzere toplam 71 başvuru yapılmıştır. TÜİK verilerine göre; 2010-2022 yılları arasında Ege Bölgesi'nde toplam 957,024 adet yapı ruhsatı, 921,150 adet yapı kullanma izin belgesi alınmıştır. Ülke genelinin yaklaşık %25'ini oluşturan bu istatistiklere göre katılımın düşüklüğü düşündürücüdür.

Ülkemizde yapı üretimi devasa bir sektör haline gelmiş, ancak bu büyüme bilimi, etiği, niteliği göz ardı etmiş, sadece kapital odaklı bir üretim sürecine evrilmiştir. Kimliğini kaybeden, birbirine benzeyen kentler vasat kopya yapılarıyla her yeri kuşatmıştır. Uyuyakaldığınız bir karayolu yolculuğunda gözlerinizi açtığınızda hangi kentte olduğunuzu anlamak artık mümkün değildir.

Sayısı 150'ye yaklaşan, kısıtlı akademisyen kadrosuyla mimarlık eğitimini tamamlayan mimarlık fakülteleri her yıl 8 bine yakın mezun vermektedir. Ülkemizde bir mimarlık politikası yokken, tüm bu olumsuz

ortama rağmen nitelikli iş yapmaya çalışan meslektaşlarımızın çabası elbette takdire şayandır, ancak maalesef münferit çabalardır. Böylesi ödül programları, ülkemiz mimarlığına ayna tutmaktadır. Bu kadar ruhsat alan Ege Bölgesi'nde; nitelikli bir yapı yaratmak, tüm inşaat rantına, bu ranttan pay almak isteyen istahlı mal sahiplerine rağmen elbette büyük bir mücadele mimarlar için. Bir de yarattığınız eserin tüm mevzuata uygun olması meselesi var. Belki de katılımın düşük olmasının sebeplerinden biri de budur.

Yazar Calvino bir söyleşisinde şöyle der: *"O kadar çok şey okuyoruz ki, çokça da unutuyoruz. Ancak unutulan kitabın da bir gücü var. Hafızada yine de bir şeyler kalıyor. Unutulacak kitaplar yazmak isterim. Çünkü unutulan kitap okuyucunun bilinçdışında etkisini sürdürmeye devam eder."*

Calvino'nun söylediği şey yaşadığımız, gördüğümüz, gelip geçtiğimiz kentler, yapılar için de geçerli. Yapıların üzerimizde, biz hissetmesek de bir etkisi var. Gördüğümüzü unutabiliriz, ancak berbat veya güzelliğiyle bizi büyüleyen bir yapı, etkisini zihnimizde sürdürmeye devam eder. Bu nedenle nitelikli yapı yapmak önemli bir katkı, insanlara, yaşadığı kente. Bunu dert edinen ve bu çabayı gösteren, ödül alan meslektaşlarıma bu nedenle ayrıca teşekkür ediyorum.

Dürrin Süer:

Mimarlık, kullanıcı/işveren/yüklenici/ mimar gibi çoklu aktörlerin belirleyici olduğu bir eylem ve yaşadığımız mekânların, kentlerin niteliği, bu aktörlerden oluşan toplumun kültürel

yapısıyla örtüşmekte. Mimarlığı bir yatırım aracı olarak görmek yerine nitelikli mekânlarda yaşamayı talep etmek kültürel bilinç ve bilgiyle bağlantılı. Bu nedenle mimarlık bilincinin oluşumuna katkı koymak meslek örgütlerinin de sorumluluğu. İyi mimarlığı görünür kılmak bu bağlamda önemli. Bir yapıyı, fikri, k ödüllendirmek ve sergilemek değer olanı görünür kılmamanın yollarından biri. Aynı zamanda tarihsel bir bellek oluşturmak, güncel üretimle kayıtlamak, gelecek nesillere bilgiyi aktarmayı da mümkün kılmakta. Mimarlar Odası İzmir Şubesi'nin 20 yılında başlattığı, İzmir Şubesine katılmayan mimarların yapılarının katılımıyla sınırlı olan İzmir Mimarlık Sergisi ve Ödülleri Yönetim Kurulu tarafından alınan kararla bu yıl bölgesel ölçekte genişletilerek 5. EGE MİMARLIK SERGİSİ VE ÖDÜLLERİ-2023 olarak açıldı.

Ulusal ölçekte her mimarın katkı olanaklı kılan, Yapı, Proje ve Tematik Arayışlar kategorilerindeki başvurular jüri tarafından "Ege'de mimarlık ve mekân kültürünün oluşmasına üretim döneminde katkıda bulunma, yerel duyarlılığı olması, döngüsellik ve sürdürülebilirlik gibi küresel konuları önemsemesi ve kamusal duyarlılıkları gözetmesi" kriterleri çerçevesinde değerlendirildi. 71 başvuru arasında Yapı kategorisinde 5, Proje kategorisinde 3, Tematik Arayışlar kategorisinde 2 ödül verildi. Jüri, yere ait veriyi çağdaş bir tavırla ele alan, doğaya, kültüre hassasiyetle yaklaşan, mimarlığın geleceğe yönelik sorumluluğunu gözettiğini düşünen yapı ve projeleri ödülle değerlendirdi ve bölgesel ölçekte güncel mimarlık faaliyetlerinin kayıtlanabilmesi için katılımcı tüm işlerin sergilenmesi ve yayımlanması kararını aldı.

Jüri, bu yıl bir ilk olan Usta Mimarlık Ödülü'nü tutkuyla bağlı olduğu mimarlığı 70 yıldır yılmadan üreten düşünerek, sorgulayarak, öğreterek öğrenerek yaşamının odağında tuza duayan mimar Güngör Kaftancıoğlu'na verdi.

Bir parçası olduğum bu süreci gelecekte daha da zenginleşerek tekrarlamasını dileyerek, katkı koyan herkese teşekkür ediyorum.

